

Hernán Díaz, escriptor i editor, va néixer el 1973 a Buenos Aires, va créixer a Suècia, va estudiar a Londres i ara viu a Brooklyn, Nova York. Ha escrit *Borges, between history and eternity* (Bloomsbury, 2012), i és l'editor de la *Revista Hispànica Moderna* i el director adjunt de l'Institut Hispànic de la Universitat de Colúmbia. Ha publicat en capçaleres com *Cabinet*, *The New York Times*, *The Kenyon Review*, *Playboy*, *Granta* i *The Paris Review*. *A l'horitzó* (Periscopi, 2020), la seva primera novel·la, traduïda a dotze llengües, va guanyar el Premi Internacional William Saroyan, va ser finalista dels premis Pulitzer i PEN/Faulkner, i *Publishers Weekly* la va incloure entre els deu millors llibres del 2017; també va obtenir el premi del jurat del Festival d'Amèrica de París i el premi Novec Veus Americanes, entre d'altres. *Fortuna* ha estat un dels cinc millors llibres del 2022 segons *The New York Times*, nominat al premi Booker, i ha guanyat el premi Kirkus de ficció.

Josefina Caball i Guerrero és solsonina amb arrels manresanes; des del 1987 es dedica a la traducció, activitat que ha compaginat amb la docència. Ha traduït assaig, memòries, novel·la i literatura juvenil d'autors com Ngũgĩ wa Thiong'o, Vivian Gornick, George Steiner, Behrouz Boochani, Jesmyn Ward, Eudora Welty, Don DeLillo, Richard Ford, Lucia Berlin, Neil Gaiman, Charles i Mary Lamb, Alice Walker i Hernán Díaz.

Lauren Groff – «Quina novella més radiant, profunda i commovedora.»

Michael Gorra, *The New York Times Book Review* – «És intricada, atrevida i ens sorprèn constantment. La mateixa prosa de Díaz manté una distància asèptica, independentment del narrador. Gran part del plaer de la novella deriva de la seva imprevisibilitat, del seguit de sorpreses que anem trobant a cada part.»

Ron Charles, *The Washington Post* – «Les úniques certeses que tenim són la genialitat de Díaz i que el llibre és d'un valor incalculable. És un trencaclosques elegant i irresistible executat a la perfecció.»

Christian House, *Financial Times* – «Commoedora. El gran tema de Díaz és l'enorme capacitat del americans per crear mites.»

Buzz Poole, *The Boston Globe* – «A *Fortuna* tot és al seu lloc. Com si fossin quatre diorames exquisits, Díaz ha muntat aquestes històries amb una gran precisió. És un tractat molt accessible sobre el poder de la ficció. Aquesta novella, que és sense cap mena de dubte intel·ligent i sofisticada, no només reflecteix la veritat, sinó que ens ajuda a entendre-la més bé.»

Hamilton Cain, *Oprah Daily* – «*Fortuna* és una novella gloriosa sobre imperis i esmenes, marits i esposes, fortunes esbalaïdores i misèria inefable. Díaz teixeix una gran paràbola relacionant sexe i poder, causes i complicitats. Però *Fortuna* és, sobretot, un llibre que no es pot parar de

llegir, ric en dobles sentits i de prosa elegant, entretingu-
díssim.»

Claude Peck, *Star Tribune* – «Amb una gran habilitat i servint-se de múltiples veus, la construcció creativa de Díaz ens ofereix una visió intrigant dels rols ocults que exerceixen les dones servils.»

Jonathan Lee, *The Guardian* – «És un testimoni de l'atreviment i l'hàbil astúcia de Díaz com a escriptor: acabes el llibre pensant que, si la veritat és l'objectiu, val més confiar en un novel·lista que en un banquer.»

Jakob Hofmann, *The Times Literary Supplement* – «Hernán Díaz ha fet una novel·la fascinant i lluminosa, d'aquelles que es mereixen almenys una relectura. Es tracta d'un relat que és com una matrioixca polifònica, que d'alguna manera evita trucs i faramalla, i aconsegueix mirar-se des de tots els angles, exposant-se a l'autoengany tot i que intenta guanyar-se la nostra confiança.»

Hernán Díaz

Fortuna

Traducció de l'anglès de Josefina Caball

ANTÍPODA, 74

EDICIONS DEL PERISCOPI

Títol original: *Trust*

© Hernán Díaz, 2022

Publicat originalment per Riverhead Books

Acord pels drets de traducció amb MB Agència Literaria sL

i The Clegg Agency, Inc.

Tots els drets reservats

Primera edició: març del 2023

© de la traducció: Josefina Caball, 2023

© de la il·lustració de la coberta: THEPALMER / Getty Images

© disseny de coberta: Tono Cristòfol

© de la fotografia de l'autor: Jason Fulfordy

© d'aquesta edició: Edicions del Periscopi sLU, 2023

Publicat per Edicions del Periscopi sLU

info@periscopi.cat | Web: www.periscopi.cat

Facebook: www.facebook.com/Periscopi

Twitter: twitter.com/Ed_Periscopi

Instagram: @edicions_del_periscopi

Impressió: Romanyà Valls, Capellades

Imprès a Catalunya – *Printed in Catalonia*

Edició a càrrec d'Aniol Rafel, Andrea Rovira i Marta Rubirola

Maquetació: Tono Cristòfol

Correcció: Miquel Saumell Santaecugènia, Òscar Lozano, Núria Saurina Eudaldo

Disseny de la col·lecció i interiors: Tono Cristòfol

Aquest llibre s'ha imprès amb un paper offset cru de noranta grams i ha estat compaginat amb la tipografia Caslon Pro en cos 12.

Dipòsit legal: B 21623-2022

ISBN: 978-84-19332-16-5

Tots els drets reservats. Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització escrita dels titulars del copyright, sota les sancions establertes per la llei, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució d'exemplars mitjançant el lloguer o préstec públics.

Per a l'Anne, l'Elsa, la Marina i l'Ana

SUMARI

OBLIGACIONS
Harold Vanner

11

LA MEVA VIDA
Andrew Bevel

149

MEMÒRIES, RECORDS
Ida Partenza

219

FUTURS
Mildred Bevel

409

OBLIGACIONES

de

HAROLD VANNER

U

En Benjamin Rask havia tingut gairebé tots els avantatges del món des del dia que va néixer, però un dels pocs privilegis que li van ser negats va ser el d'un ascens heroic: la seva vida no és una història de resiliència i perseverança, ni d'una voluntat fèrria que va forjar-se un destí daurat a partir de poca cosa més que les escorrialles. Segons la tapa posterior de la Bíblia de la família Rask, l'any 1662 els avantpassats del seu pare havien emigrat de Copenhaguen a Glasgow, on van començar a comerciar amb tabac procedent de les colònies. Al llarg del segle següent, els negocis van prosperar i van créixer tant, que una part de la família se'n va anar a Amèrica per poder vigilar els proveïdors i controlar tots els aspectes de la producció. Tres generacions més tard, en Solomon, el pare d'en Benjamin, va comprar la part de tots els parents i dels inversors externs. Sota la seva direcció, l'empresa va continuar prosperant i en Solomon no va trigar gaire a convertir-se en un dels comerciants de tabac més prominents de la Costa Est. És cert que les existències li arribaven dels millors proveïdors del continent, però la clau del seu èxit

va ser, més que la qualitat del producte, l'habilitat que tenia per aprofitar un fet innegable: el tabac, sens dubte, tenia un costat epicuri, però la majoria d'homes fumaven per poder parlar amb altres homes. Per això, en Solomon Rask no tan sols subministrava els millors cigars i cigarrets i la millor picadura per a pipes, sinó que també (i sobretot) oferia conversa excel·lent i contactes polítics. Va assolir el cim del negoci i va afermar-s'hi gràcies al seu tarannà gregari i a les amistats que conreava a la sala de fumar, on el veien sovint compartint un dels seus figurados amb alguns dels clients més distingits, com ara Grover Cleveland, William Zachary Irving o John Pierpont Morgan.

Quan estava a l'apogeu, en Solomon va fer construir una casa al carrer 17 Oest, que va estar a punt just abans que nasqués en Benjamin. Tanmateix, no l'hi veien gaire, a la residència familiar de Nova York. Per la feina, anava d'una plantació a l'altra per controlar les plantes d'assecatge i entrotllament o visitava socis de Virgínia, Carolina del Nord i el Carib. Fins i tot, era propietari d'una petita hacienda a Cuba, on passava la major part de l'hivern. Els rumors que corrien per l'illa sobre la seva vida en refermaven la fama d'aventurer amb gust per tot allò que era exòtic, cosa que era un avantatge en el seu ram.

La senyora Wilhelmina Rask no va posar mai els peus a la propietat que el seu marit tenia a Cuba. Ella també s'absentava de Nova York durant llargues temporades; se n'anava de la ciutat tan bon punt en Solomon tornava, i passava estacions senceres a les cases d'estiueig de les seves amigues a la riba est del Hudson o a les cases de camp que tenien a Newport. L'única cosa visible que compartia amb en Solomon era la passió pels cigars, que fumava compul-

sivament. Com que era una font de plaer poc comuna per a una senyora, s'hi lliurava només en privat, en companyia de les seves amigues. Però això no era cap impediment, perquè sempre estava envoltada d'amigues. La Willie, com li deien les del seu cercle, formava part d'un grup de dones unides per un vincle molt estret, que eren com una mena de tribu nòmada. No tan sols se sentien de Nova York, sinó també de Washington, Filadèlfia, Providence, Boston i, fins i tot, de Chicago. Es desplaçaven totes juntes i es visitaven les unes a les altres a casa o al xalet segons la temporada: el carrer 17 Oest es convertia en el domicili del grup durant uns quants mesos, a partir de finals de setembre, quan en Solomon se n'anava a la seva hacienda. De tota manera, fos quina fos la part del país on s'estaven les dames, sempre formaven un grup tancat en un cercle impenetrable.

En Benjamin, que gairebé mai no sortia de les seves habitacions i de les de les mainaderes, tan sols tenia una vaga idea de la resta de la casa de pedra rogenca en què va créixer. Quan hi havia la seva mare i les seves amigues, l'apartaven de les habitacions on fumaven, jugaven a cartes i bevien vi dolç de Sauternes fins ben entrada la nit; quan se n'anaven, les plantes principals es transformaven en una trista successió de finestres tancades amb porticons, mobles tapats i salamons embolcallats amb draps que l'aire inflava. Totes les mainaderes i institutries deien que era un nen modèlic, cosa que confirmaven tots els preceptors. Les bones maneres, la intel·ligència i l'obediència no s'havien combinat mai tan harmoniosament com en aquell nen de caràcter dòcil. L'únic defecte que li trobaven alguns dels seus cuidadors després de buscar molta estona era la desgana d'en Benjamin per relacionar-se amb altres infants. Quan algun dels

preceptors atribuïa la manca d'amics del seu alumne a la por, en Solomon hi treia importància dient que el nen s'estava convertint en un home segur de si mateix i independent.

Haver pujat tan sol no el va preparar per a la vida en un internat. Durant el primer trimestre, va esdevenir objecte d'humiliacions i petits actes de crueltat diaris. Amb el pas del temps, però, els seus companys van descobrir que no els donava cap satisfacció maltractar aquell noi tan impassible i el van deixar tranquil. En Benjamin era reservat i excel·lia, amb indiferència, en totes les assignatures. Al final de cada any, després de concedir-li tots els honors i distincions possibles, els professors, sense cap excepció, li recordaven que estava destinat a honrar l'Acadèmia.

A l'últim curs, el seu pare va morir d'un atac de cor. Al funeral, celebrat a Nova York, tant els parents com els coneguts van quedar impressionats per la serenitat d'en Benjamin, però la veritat era que el dol havia donat a les inclinacions naturals del seu caràcter una forma recognoscible socialment. Fent mostra d'una gran precocitat que va desconcertar els advocats i els banquers del seu pare, el noi va demanar de poder examinar el testament i tots els estats financers pertinents. El senyor Rask era un home consciencios i endreçat, i el seu fill no va trobar cap error en els documents. Havent enllestit aquesta qüestió i sabent que podia esperar un cop fos major d'edat i prengués possessió de l'herència, va tornar a Nou Hampshire a acabar els estudis.

La seva mare va ser viuda poc temps, que va passar amb les amigues a Rhode Island. Hi va anar al maig, poc després de la graduació d'en Benjamin, i al final de l'estiu ja havia mort d'un emfisema. La família i els amics que van assistir a

aquest segon funeral, que va ser molt més contingut, no sabien gaire com s'havien d'adreçar a aquell noi que, en només uns quants mesos, havia quedat orfe. Per sort hi havia molts aspectes pràctics de què parlar: fideïcomisos, marmessors i qüestions legals per regularitzar l'herència.

L'experiència d'en Benjamin a la universitat va ser una ampliació dels seus anys escolars. Tenia les mateixes ineptituds i els mateixos talents que abans, però ara mostrava un cert afecte fred per les primeres i un menyspreu silenciosos pels segons. Pel que sembla, amb ell s'havien extingit alguns dels trets més destacats del seu llinatge. En Benjamin no hauria pogut ser més diferent que el seu pare, que així que entrava en un lloc se'l feia seu i aconseguia que tothom girés al seu voltant; i tampoc no tenia res en comú amb la seva mare, que probablement no havia passat ni un dia sola en tota la seva vida. Aquestes dissemblances amb els seus pares encara es van accentuar més després de la graduació. Es va tornar a traslladar de Nova Anglaterra a Nova York i va fracassar allà on la majoria dels seus coneguts reeixien: era un negat per als esports, era un soci apàtic del club que freqüentava, bevia sense entusiasme, jugava amb indiferència i es mostrava més aviat fred en les qüestions amoroses. Ell, que devia la seva fortuna al tabac, ni tan sols fumava. Els qui l'acusaven de ser massa frugal no entenien que, en realitat, no tenia cap desig per reprimir.